

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Decimis, Primitiis, Et oblationibus. Titvlvs XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

iuscunque status vel conditionis existant, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub interminatione maledictionis mærne, districtissime prohibentur: ne aliquos ad vovendum, jurandum, aut hinc interposita, seu alias promittendum inducant, ut apud eorum ecclesias sepulturam eligant, vel jam electam ulterius non immutent. Nos enim (si secus actum fuerit) electionem talem de terminis nullius penitus existere firmitatis. Statuentes, ut illi, qui sic elegerint, nec apud hinc ecclesias ullatenus sepeliri, nec alibi (ne contra votum, juramentum aut promissum hujusmodi à se factum materiam habeant veniendi) possint eligere sepulturam: sed contradictione quacunque cessante, sepeliantur omnino apud illas ecclesias, apud quas sepeliendi de jure fuissent, si alias sepultura non electa forsitan decessissent. Si verò iidem religiosi vel clerici prædictos in suis ecclesiis vel cœmeteriis præsumperint sepelire, ad restitutionem, tam sepulchrorum corporum (si petantur) quam etiam omnium, quæ occasione sepulture illorum pervenerint quomodolibet ad eisdem, intra decennium integraliter faciendam ipsos obligatos esse censemus. Quam nisi fecerint, ecclesie ipsæ, apud quas sepulti fuerint, necnon & cœmeteria earundem, extunc eo ipso sint, & tandiu maneat ecclesiastico suppedito interdicto, donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria omnium prædictorum.

CAP. II.

Ecclesia dimissa non debetur canonica portio, sed parochiali: & pluribus si sunt plures.

Idem.

Cum b quis, cujus majores sunt obliti ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri, ea dimissa eligat alibi sepulturam, canonica portio dimissa non debetur ecclesie, sed illi duntaxat, in qua ille officia consuevit audire divina, & ecclesiastica recipere sacramenta. Cum, ob hoc, qui duo habet domicilia, se collocans æqualiter in utroque, loco tertio eligat sepultura, domiciliorum ecclesie habebunt inter se & dividere canonicam portionem.

In loco etiam minus religioso, potest nova eligi sepultura, h. d. secundum Zen.

Si quis antiqua dimissa novam (etiam in loco minus religioso) elegerit sepulturam, electionem hujusmodi (licet jura super hoc videantur esse diversa) nequaquam volumus impugnari.

CAP. III.

Translatio personæ ad certum locum facta ad tempus, ecclesie sue sepultura non auferet. h. d. secundum Zen.

Idem.

Is d, qui habens domicilium in civitate vel castro, quandoq; ad villam ruralem se transfert recreationis causa, vel ut ruralia exerceat in eadem, si non electa sepultura decedat ibidem, non in ecclesia dictæ villæ, sed in sua parochiali, vel in ea potius, in qua majorum ipsius ab antiquo sepultura extitit, sepeliri debet. Dummodo obique periculo ad ipsam valeat deportari.

Mulier mortua, quæ pluribus nupsit, cum viro ultimo sepelitur, hoc dicit.

Mulier autem, quæ plures viros habuit successive, si sepulturam non eligat, est cum viro ultimo, cujus domicilium retinet & honorem e, tumulanda.

CAP. IV.

Ex consuetudine potest pater impuberi eligere sepulturam: pater.

a Vid. cap. de ma. & ob. s. q. s. secundum. & B. in l. 1. C. de sac. sanct. eccl. b Vid. Concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 27. & Cardin. consil. 90. incip. Episc. Coltrien. c Vid. Bar. in l. hoc artic. ff. de bar. inf. Ange. de ag. success. proxim. Font. d Vid. Constitutionem Brunum ab. 4. de cœmeter. c. 4. circa finem. e Vid. Abbatem in ca. super eo. ext. de test.

bes autem eligat per seipsum. & hoc dicit secundum Zen. quoad titulum, sed non quoad textum: unde possit addi: Et pro anima non legat, sine assensu patris bona non castrensia. Domin.

Idem in eodem a.

Licet b pater minores filios, qui nequeunt, antequam ad annos pubertatis perveniant, eligere sepulturam, possit (si consuetudo terræ id habeat) quo voluerit sepelire: hoc tamen non potest, ubi consuetudo hujusmodi non habetur, sed sunt cum suis majoribus, vel in parochiali ecclesia tumulandi. Quamvis autem filius familiaris absque patris assensu, sibi possit liberè eligere sepulturam, pro anima tamen sua & præter ipsius assensum (nisi peculium castrense, aut quasi castrense habeat) aliquid judicare non potest.

CAP. V.

Religiosi nisi multum remoti a monasterio, nequeunt aliis eligere sepulturam. h. d. secundum intellectionem Zen.

Idem in eodem.

Religiosi nisi à propriis monasteriis adeo forsitan sint remoti, quod ad ea cum moriuntur commodè portari non possint, nequeunt (cum velle vel nolle non habeant) sibi eligere sepulturam: sed sunt apud sua monasteria tumulandi.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET obligationibus.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Populus, ut ecclesie jura debita persolvat, est in predicationibus, & aliis exhortandus. h. d. secundum Zen.

Gregorius IX. Fratres prædicatoribus & minoribus.

Discretionem d vestre mandamus, districtius inhibentes, ne talia, quæ audientes à decimarum, seu aliarum rerum ecclesiis debitaram resolutione retrahant, vel alias animas corrumpant audientium, in sermonibus vestris, vel alibi proponere de cætero præsumatis. Imò verbo & opere informetis eisdem, ut ad solutionem prædictorum promptè voluntatis animo sint intenti.

CAP. II.

Privilegium decimarum novatum concedens, non includit decimas novatum, per alios possessas tempore impetrationis: & loca tantum includit, ubi percipiuntur antiquæ, & ad portionem antiquam h. d. usq; ad 6. Statuimus, secundum Dominic.

Alexander IV.

Statuto perpetuo declaramus, quod indulgendum illud Apostolicum (quod plerisque conceditur jure novatum decimas pro ea portione percipere valeant, qua veteres eos contingunt, ad illas novatum decimas (quas tempore illo, quo impetratum vel obtentum extitit hoc indulgendum alii e, possidebant, cum de hoc in ipso mentio nulla fiat) nullatenus se extendit: nec ad alias etiam, nisi in his tantum locis, ubi veteres tuæ (quando dictum indulgendum impetratum fuit) ipsi impetratores habebant, & pro ea solummodo portione, qua ipsi tempore impetrationis hujusmodi percipiebant antiquas.

Privilegium decimarum novatum limitatum ad mensuram antiquarum, non potest ultra dimidiam includere: fallit in Osteriensibus & Caribusensibus. h. d.

a Hæc duo verba, in eodem, desunt in antiq. codicib. b Vid. Antonium de Butrio in cap. de uxore extr. de sepultura. c Vid. Bart. in l. qui in potestate. ff. de testa. Font. d Vid. Concil. Trid. sess. 21. de reform. c. 12. & B. Thom. 2. 2. q. 17. art. 1. e Vid. l. impuberi. ff. de adm. tut.

Statuimus præterea, quod idem indultum obtentum ab iis, qui tempore impetrationis totaliter veteres percipiebant decimas, ut ultra medietatem decimarum novalium nullatenus extendatur: quia non est verisimile, si tunc de plena & integra perceptione veterum fuisset expressum, quod Apostolica sedes pariter & similiter novalium decimas, in tam grave parocchialium ecclesiarum dispendium, indulsisset, quod queratione talis indulti sive impetratiam, sive impetrandi deinceps, non possit in novalibus (quæ amodò fieri) vindicari & acquiri vel percipi, plus quam medietas decimarum ipsorum novalium: etiam si amplius in veteribus habebatur, cum non sit dicendum asperum, sed pius potius & benignum, si super decimis futurorum novalium contra parocchialium ecclesiarum gravamen (quod ex distinctione a indulti huiusmodi possit accedere) taliter obviatur. Religiosos tamen Cistericenses & Cartusienf. ordinum statuto & declaratione huiusmodi (quantum ad hos duos articulos, videlicet de medietate decimarum novalium) comprehendi nolumus, vel constringi.

Privilegiati super decimis recipendis, ecclesie parocchialibus grati assignare debent portionem pro debitis oneribus supportandis. h. d. Dominicus.

Vbi autem per huiusmodi concessiones decimarum parocchiales ecclesias adeo gravari contingit, quod earum rectores de ipsarum redibus congruè sustentari, & commoda iura Episcopalia exhibere non possunt: provideatur per locorum ordinarios, & ordinetur taliter, quod eidem rectoribus tantum de illarum relinquatur provenientibus, quod exinde competentem sustentationem habere possint, & Episcopalia iura solvere valeant, aliaque onera debita supportare.

Decima per laicos ante Lateranense Concilium in feudum receptum à religiosis per eos recognita in feudum, non possunt ipsi religiosis concedi, sine diaconorum consensu. hoc dicit, Dominicus.

Sane quamvis forte à religiosis exemptis & aliis fiant infeudationes de decimis detentis à laicis, & iidem laici, quod illas ab ipsis religiosis in feudum teneant, recognoscant, non tamen licet religiosis eidem post talem infeudationem, vel recognitionem sic de facto præsumptam huiusmodi decimas de manibus laicorum ipsorum acquirere, vel recipere ab eque dioecesanorum Episcoporum assensu. Illas autem decimas intelligimus posse taliter à religiosis de manibus laicorum recipi vel acquiri, quæ ante Lateranense Concilium ipsis laicis in feudum perpetuò fuere concessæ.

Dioecesani compellunt religiosis exemptos solvere decimas parocchialibus ecclesiis, si non agatur de rebus exemptis. hoc dicit, Dominicus.

Dioecesani verò parocchialium ecclesiarum, ad requisitionem rectorum earundem, de ipsis religiosis super decimis, quas habent vel eos habere continget, quæ quidem alias ad ipsas spectaverunt ecclesias (nisi de rebus exemptis agatur) exhibeant iustitiam complementum.

Religiosi etiam exempti de possessionibus acquisitis, & acquirendis ecclesiis parocchialibus solvere debent decimas, si privilegiati non sunt. h. d. Dominicus.

Cæterum iidem religiosi, tam exempti, quam non exempti de terris & possessionibus acquisitis hæcenus & amodò acquirendis decimas integrè solvant illis ecclesiis, quibus eadem possessiones & terra prius fuerant decimales, nisi super hoc speciali iure vel privilegio sint muniti.

Ex donatione laicorum habentes decimas antiquas, novalis supervenientes, in eodem loco non percipiunt. h. d. Dominicus.

a alt. Distinctione. b Ad hæc vide l. in condemnatione l. inter eos. ff. de regul. jur. tom. c Hoc est Concilium Lateranense sub Alex. III. cap. 9.

Nec pro eo, quod forte in aliquibus parocchis onerosiores decimas, seu partem illarum acquirunt de manibus laicorum, possunt pro eadem vel simili portione (si de novo postmodum fiant novalis) in eisdem percipi, vel percipere novalium decimas eorundem, nisi alia rationabilis, per quam hoc facere valeant, causa subsit.

DE REGULARIBVS ET TRANSCURRENTIBVS ad religionem.

TITVLVS XIV. CAP. I.

Si minor xv. ann. ingreditur religionem, in xv. annos habitus nisi in ipso xv. anno professionem fecerit, vel habitum professorem receperit, vel expresse ratam habuerit professionem prius a se factam. Si autem per xv. annos habitum, aliam est distinctio, intelligitur professus, nisi tanta sit distinctio, quod viventes cum eis simili habitu induantur. Si major xv. ann. ingreditur, si portat habitum per annum, quantumcumque sit distinctio, intelligitur professus. Ioan. And.

Innocentius quartus.

Is b, qui monasterium ante xv. annos, et Monachus efficiatur, ingreditur, nisi eo completo professionem faciat in sequenti, vel habitum religionis suscipiat, qui dari profertibus consuevit, seu professionem à se prius factam ratam expresse habeat, libere potest infra e sequentem annum ad seculum tempore. Quod si per totum sequentem annum in monasterio permanserit, ubi professorum & noviciorum sunt habitus indistincti, professionem per hoc fecisse, vel si quom prius fecerat, ratam habuisse videtur: nisi tanta distinctio ibi habitus habeatur, quod & professi & novicii, ac etiam alii communem vitam cum eis ducentes simili penitus habitu induantur. Qui vero post quatuordecimum annum habitum religionis assumpsit, si per annum illum gestaverit, exiit religionem assumptam præsumitur veraciter esse professus, ubi professi à noviciis dissimilitudine habitus minime distinguuntur, etiam si alii degentes cum eis similibus vestibus cohabitent: quoniam cum iam hic ad discretionis annos pervenerit, quid agat agnoscat: & ideo discretio discretionis tempore ordinem (postquam hunc ad idem baverit spacio) intelligitur sumite approbare. Si autem in illo, qui ante discretionis annos habitum induit regularem: cum eorum, quæ tunc aguntur, non habeat intellectum.

Hic declarat qui sunt habitus distincti. h. d.

Distinctos d quoque seu dissimiles intelliguntur esse habitus, sive noviciis, sive professis dissimiles vestes tenentur: sive benedicantur, cum profertibus concordantur, sive etiam aliquid aliud fiat, per quod noviciorum & professorum habitu discernatur.

CAP. II.

Tradicatores & minores intra annum probationis quinquem ad sui ordinis professionem recipere non possunt: quid si fuerint prius alligati, non est eorum ordinis, & ipsi a receptione professionis aliorum sunt suspensi, & presentis panis, quæ pro gravibus casibus eis consuevit infligi. Ioan. And.

a De materia huius tituli. vide que novissime sancitum sunt Tridentini session. 25. tituli. de regul. & monialibus. b Vid. Concilium Tridentinum, session. 25. tituli. de regul. & monialibus. cap. 11. ubi de tempore professionis aliud quam hic statuitur. c In casibus, quibus constantur legitur etiam, infra ipsam sequentem annum, &c. d De materia huius. b. vide Clemens. qui. tit. de regul. & in loci Zabotellato, Luvolato & alios.

Alex.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN